

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на господин Теодор Лихов на тема "ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И КАТЕГОРИИ В ГРАФИЧНИЯ ДИЗАЙН ОТ НАЧАЛОТО НА 20 ВЕК ДО ДНЕС" за присъждане на научната и образователната степен "Доктор", съгласно ЗРАС и Правилника на НХА

Дисертационният труд е написан качествено и затова ще гласувам на господин Лихов да бъде присъдена научната и образователна степен "доктор".

Причините за това следните:

Обемът на дисертацията и броят на цитираните научни статии и научни монографии отговарят на изискванията за такъв научен труд по отношение на Художествената академия.

Добро впечатление прави и фактът, че авторът е направил няколко интервюта по темата на дисертацията с негови колеги-преподаватели - експерти в тази област.

Много добре е също, че докторантът е има няколко публикации, свързани с темата на изследването; както и, че е направил речник на използваните термини и абривиатури.

В началото на дисертацията обектът и предметът на изследването са определени правилно. Отлично е и, че акцентът е върху българската рекламна практика.

Дефинирани са и ограниченията на изследването, както и използваните методи.

Важното е и, че докторантът работи повече от двадесет и пет години като художник-проектант и графичен дизайнер с българска и международна рекламна практика. Тоест, анализирани феномени не са интерпретирани единствено от теоретична гледна точка.

Дисертацията е развита в 4 глави.

В първата са анализирани задълбочено важни исторически феномени по отношение на развитието на графичния дизайн до края на 20 век.

Докторантът е проследил някои основни неща като историческата обусловеност, художествено-стиловата връзка и технологичната интегрираност на промените в образния графичен език.

Направена е кратка историко-технологична ретроспекция на Европа след Гутенберг: от навлизането на хартията като материал и ролята на гравюрите върху дърво и метал през литографския печатен способ до

навлизането и бума на фотографското и полу-тоновото растерно интерпретиране на изображенията и т.н.

Изследвани са елементи от творчеството в това отношение на чуждестранни художници като Тулуз Лотрек, Алфонс Муха и много други.

От българските художници специално внимание е отделено на Александър Жендов, Борис Ангелушев, Илия Бешков, Иван Пенков, Васил и Олга Йончеви, Цанко Лавренов, Александър Поплилов, Стефан Кънчев, Александър Денков, Асен Старейшински, Димитър Трендафилов, Стефан Деспотов, Божидар Йонов и някои други.

От изложеното личи, че докторантът има необходимите знания и умения за задълбочен научен анализ в тази област.

Във втората глава задълбочено са изследвани някои от най-важните композиционни понятия във връзка с графичния дизайн:

- точка, линия, равнина;
- текстура и патерн;
- мащаб и гледна точка в перспективната система.
- симетрия и асиметрия;
- пропорционалност и хармония;
- златното сечение като “божествена пропорция”;
- фигури, свързани със златното отношение;
- оптични илюзии, анаморфоza.

Отлично впечатление прави и анализът на следните феномени - контраст и нюанс; баланс и ритъм (повторение – промяна); количество и мярка – методи на опростяване и усложняване чрез натрупване; визуална метафора; създаването на художествен визуален образ и разказ, разположен във времето. специфички при различните форми на разказ и фабула.

Важно е, че са изследвани и важни феномени по отношение на цвета, а именно:

- Теориите за цвета на Нютон, Гьоте и Алберт Мунцел;
- Цветовите пространства. (RGB/CMYK/Lab);
- Фиксираните цветове (Spot Colors);
- Флуоресцентните цветове – човешкият феномен;
- Психологическото въздействие на цветовете;
- Цветът и приложението му в конкретен контекст.

Същото се отнася и за понятията, свързани с шрифта и с типографията - шрифтът като образ; комбиниране на шрифтовете; цветът в типографията; текстът като графична текстура и изображение; смесени образно-словесни изображения; невидимата мрежа – арматурата в конструкцията на един графичен проект; формата и пропорциите на изданието - квадратният формат като знак на модерността от началото на 20 век; интуитивни стратегии и мултифункционалност на дизайна при тиражиране днес – екранната интерпретация на печатната страница;

Тези анализи са направени на основата на такива световни творци като Паул Клее, Василий Кандински, Айзенщайн, Дзига Вертов, Ротченко, Картие Бресон, Кулешов, Макс Бил, както и някои изтъкнати български художници.

Третата глава е посветена на социо-културните промени в контекста и как те влияят на съдържанието на графичното съобщение.

Поради тази причина тук са изследвани еволюционните трансформации в основни съдържателни категории в графичните рекламни послания.

Много важна част от третата глава е и анализът на следните понятия, които са много важни за изграждането на съдържанието и образа на графичното съобщение:

- стереотип и провокация;
- функционалност и естетика;
- хумор, еротика и етика;
- активност и интерактивност;
- визуален разказ и новите времево базирани медии.

Чудесно впечатление прави и фактът, че докторантът е направил стандартизирани интервюта с някои от водещите художници в тази област. Отговорите са анализирани в сравнителен план и по този начин са оформени основните изводи и са определени някои от най-важните предизвикателства в тази област.

В четвъртата глава, авторът изследва на основата на личния си опит основните работни фази на дизайн-процеса. Направени са немалко важни изводи в това отношение и са изведени съответните препоръки.

Тази глава е важна, защото доказва, че докторантът може не само да прави задълбочени научни изследвания, но и, че може да ги прилага в практически в графичния дизайн.

Основните приноси в дисертацията според мен са следните:

- Художниците, които променят професионалните парадигми, са носители на интердисциплинарността и са в технологичния авангард на обществото за съответния период. Това е абсолютно вярно, особено като си спомним, че Леонардо да Винчи и Микеланджело, например, са, освен велики художници и велики архитекти, инженери и т.н.
- Дизайнът винаги е конкретен. Събраните примери доказват, че успешното визуално съобщение на графичния дизайнер е резултат от креативна идея и точно подбран визуален език, съобразени с конкретна цел и определен контекст.
- Релевантността на българските рекламни практики на европейските им аналози преди 1944 година. В периода от 1944 до 1990 година, въпреки идеологическата окраска, българските

художници, работили в рекламата, са равнявали творчеството си също по водещи европейски образци.

- Ключовата роля на дизайнера в креативния рекламен екип. Холистичната му природа е в основата на единствения добре работещ модел в екипа - цялостния подход в дизайн-процеса. Това се илюстрира с примери от българската и европейски практики.

Критичната ми забележка е, че не е използван по-активно семиотичният понятиен апарат. Семиотиката е много ценна научна дисциплина за университети от типа на Художествената академия и може да помогне в голяма степен за по-ефективното образование и професионална реализация на студентите и докторантите им.

Заклучението:

Господин Теодор Лихов е написал отлично дисертационния си труд и поради тези причини ще гласувам без колебание с „ДА”. Господин Лихов напълно заслужава да му бъде присъдена научната и образователната степен “Доктор” съгласно ЗРАС и Правилника на НХА и съм убеден, че и останалите ми колеги от Комисията да гласуват по същия начин.

23.07.2017

подпис

професор дфн Христо Кафтанджиев